

Setkání zástupců obcí a partnerů kolem řeky Sázavy a Berounky

7. února 2014

Řeky se mění

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Účastníci projektu spolupráce

Posázaví o.p.s.

Královská stezka o.p.s.

Lípa pro venkov o.s.

Rakovnicko o.p.s.

Partneři

Povodí Vltavy, státní podnik

Bisport s.r.o.

obce a podnikatelé podél řeky

Vodácká škola záchrany

Český svaz kanoistů, sekce Vodní turistiky

Projekt má za cíl

zlepšit infrastrukturu kolem řek

PODPOŘIT SPOLUPRÁCI

Desatero slušného chování na vodě

Autor: Petr Abbe Hroš

Co hrozí při sjíždění nebezpečného jezu

- Netrefím se do sportovní propusti nebo podcením výšky jezu a sílu zpětného proudu (vále). I nízké jezy mohou být smrtelně nebezpečné!
- Převrátím se pod jezem.
- Zpětný proud mi neumožní odplovat.
- Motám se noustále pod jezem.
- Nemůžu dýchat, ztrácím orientaci a sílu.

Takto se mohu utopit, jako již několik vodáků přede mnou.

The dangers of going over the dam (weir)

- You miss the gate (sluice) or you underestimate the height of the dam and the power of the water (circulation). The low-head dams might be also dangerous!
- The low-head dams might be also dangerous!
- You flip over (capsize) under the dam.
- You can't swim, because of horizontal water circulation.
- You can't breathe.
- You lose power and you don't know where you are.

You can easily drown this way, as many already did.

Nehoda na jezu

1. Zavolej: **150 (hasiči)**
  2. Nemůžeš se dovolat? Zkus 112.
  3. Signalizuj, zdělní se, výhodnoť situaci.
  4. Záchrana
- Použij házečku, kruh s lanem nebo vřetva kotevní lano lodě (kohnadru) s navázanou vestou:
- vyber takové místo k hodu na břehu, aby tě lano nestrhlo do vody,
  - zavolej na plaváčka a navaž s ním oční kontakt,
  - hod jeden konec lana, druhý pevně drž,
  - po zachycení přitahuji lano šikmo dolů od jezu.
  - 5. Improvizuj s rozumem, do jezu nevstupuj!
  - 6. Neutop se, minimalizuj rizika

In case of accident

1. Call 112
  2. Do not panic! Stay calm! Analyse the situation!
  3. Signal to the other boats upstream that there is a dangerous situation.
  4. RESCUE
- Use the throw line, lifebuoy or any other strong rope with an attached life jacket.
  - Find a safe place with a solid ground surface! Don't fall into the water!
  - Make an eye contact with the person in the water!
  - Hold one end of the rope tight, and throw the other end to the person in the water!
  - When the person has a grip on the rope, pull out at the angle, as shown on the picture.
  - 5. Improvise and think, do not enter the water!
  - 6. Minimize your own risk!

První pomoc

1. Plaváčka vytáhni do bezpečí na břeh.
2. Svlékni vestu i helmu.
3. Ověř dýchání (přilož ucho k ňistům, zároveň poloř ruku na hrudník a sleduj pohyb hrudníku).
4. Nedýchá?

First Aid

1. Take the injured person to the bank.
  2. Take off the life jacket and helmet.
  3. Check the breath by listening, touching, watching.
  4. If there is no breath
- Lay the injured person on the back, tilt the head back gently, clean the airways.
  - Start the resuscitation - artificial respiration and heart massage. Breathe in 2x, press the chest 30x.
  - Continue the resuscitation until the ambulance arrives.
  - 5. If breathing ...
  - Lay the injured person on the side.
  - Permanently check the condition of injured.

Zaniklý sídlištní komplex Stará Dubá byl osídlen od 13. století do roku 1466. Tvoří ho šlechtický hrad, předhradí, podhradní městečko Odranec, obléhací tábor a palebné postavení. Areal se dochoval ve velmi autentickém stavu, bez větších zásahů. Patří k nejvyšším a nejvýznamnějším stavbám svého druhu nejen v Čechách, ale i v Evropě. Je veden v ústředním seznamu nemovitých kulturních památek České republiky.

Se jménem hradu je poprvé spojován v roce 1283 Ondřej z Dubé. Mezi jeho majitele patřil například loupeživý rytíř Jan Zůl z Ostrédka nebo Bohuš Kostka z Postupic. První zmínka o samotném hradu pochází z roku 1350, kdy zde byla vybudována kaple sv. Klimenta. V době boje krále Jiřího z Poděbrad s opozicí v roce 1466 bylo toto šlechtické sídlo dobyto a rozbořeno. V roce 1525 byl už hrad zmiňován jako pustý.

Hrad je jednou ze dvou největších a nejvalnějších českých šlechtických staveb 13. století. Byl zjevně zavřený, o čemž svědčí hradní konstrukce sahající minimálně do výše 1. patra, které se dochovalo pod současnou úrovní terénu. Vysoká vrstva říčních náplav pokrývá také bývalou zástavbu městečka Odranec a ojediněle dochované je i jeho opevnění. Pozůstatky obléhacího tábora patří k nejvalnějšímu a neúplnějším v českém území.

Hrad stojí na výrazně krátké ostrožně. Přístupová cesta k němu vedla ze severozápadu, po ploše ostrožny, na které se nacházelo neopevněné předhradí, oddělené od hradu síjovým příkopem. Přes síjový příkop se vcházelo do prvního nádvoří. Brána se zachovala jen v terénních náznacích. Rozsah samotného prvního nádvoří již není patrný, protože se z jeho hrzení zachoval pouze nevelký fragment zdiva.

Z opevnění druhého nádvoří zbyla jeho východní část vysoká několik metrů. Na lomovém zdivu jsou zřetelné dvě stavební fáze oddělené horizontální spárou. Koruna původní hradby je nízko nad terénem a svědčí o mocné destrukci v prostoru prvního nádvoří. Do druhého nádvoří se vcházelo branou, z níž je viditelný pouze jižní výběh a část vnitřního lince. Celé jádro hradu je zavaleno do výše několika metrů. Hlavní stavbou druhého nádvoří byla velká, zřejmě palácová budova, která zaujímal celou jihozápadní stranu. Palác přiléhá přímo k obvodové hradbě a zachovala se z něj nádvoří

Stará Dubá

stěna, boční zdi a příčka. Na druhém nádvoří zřejmě bývala hradní studna, která ještě na počátku 20. století byla údajně hluboká 1,5 m.

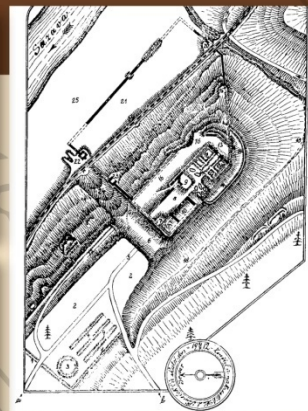
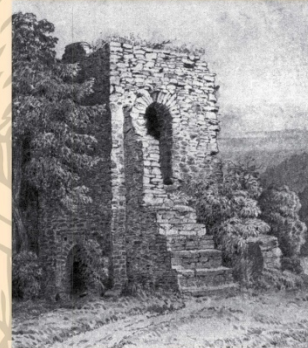
Nejvíce zavalený a nejméně přehledný je střed hradu, zřejmě třetí nádvoří. Povrch celé části pokrývaly velké bloky zříceného zdiva velké věže. Rozptýl těchto bloků a jejich velikost svědčí o značné výšce a mohutnosti věže. Jediným viditelným zbytkem zdiva na třetím nádvoří je okosené nároží z části segmentového záklenku velkého okna s vytrhaným ostěním, který je považován za pozůstatek presbyteria kaple sv. Klimenta. Tento nároží je ale v rozporu se severozápadní orientací presbyteria, zachované zdivo je navíc pozůstatkem první fáze výstavby hradu a podle písemných pramenů byla kaple na hradě vybudována později.

Jižní část jádra hradu tvoří komplex budov obklopujících nevelké čtvrté nádvoří. Čelní a jihozápadní křídlo se dochovalo v době patrných terénních náznacích. Severozápadní křídlo bylo dobře patrné ještě na začátku 20. století, do současnosti ale prakticky zcela zaniklo. Ze zadního paláce se zachovala nádvoří zed' s okénkem s hrotitým ostěním. Zadní část areálu zřejmě obíhal parkán, dobře patrný na jihozápadní straně.

Podhradní městečko Odranec leželo na úpatí hradní ostrožny na břehu Sázavy. V současnosti je jeho plocha, přerušena železnicí, porostlá lesem nebo trávou. Zachovalo se zdivo ohrazení, které navazovalo na hradbu hradu. Vstup do městečka od severu umožňovala věžovitá brána, která se až na zadní stěnu zachovala do výše prvního patra. Má portál s hlubokou vpadlinou pro padací most. V prvním patře jsou zřejmě dva úzké portálky, které spojovaly věžovou bránu s ochozy na hradbách. Jižní brána byla těžce poškozena výstavbou tratí a zachovala se pouze v podobě pahrbku. Vnitřní plocha městečka nevykazuje žádné stopy zástavby, jsou zřejmě ukryty pod několika desítkami centimetrů vysokými naplaveninami.

Součástí zaniklého sídlištního komplexu jsou také zbytky obléhacího tábora z roku 1466. Valovitý útvar, který tábor ohraničuje, dosahuje do výšky 30–50 cm a jedná se o zbytky lehkého opevnění.

Na terénní hraně 100 m od jihozápadní fronty hradu se nachází palebné postavení ze stejné doby. Jedná se o okopy zahloubené do strání proti hradu a zajištěné hlinitým valem.

Ondřej z Dubé

Nejvyšší soud Českého království a znalec starého zemského práva. Oddán sloužil císaři Karlu IV. a po jeho smrti i Václavu IV. Narodil se v roce 1320 ve Zlenicích u Čertan ve šlechtické rodině odnože Benešoviců. O jeho mládí a vstupu se moc neví. S historií a zásadami soudnictví se pravděpodobně seznamoval na právnické fakultě, která byla zřízena brzy po založení Univerzity Karlovy. Ondřejovi z Dubé patřil kromě hradu Zlenice také hrad Stará Dubá. Městečko Odranec, které leželo v jeho podhradí a mělo vlastní opevnění, je dūkazem, že Ondřejovi nebyla lhostejná ani bezpečnost jeho poddaných.

Ondřej z Dubé byl jedním z mála vysoce postavených šlechticů, kteří hájili práva krále proti soukromým zájmům českého feudálního panstva. V roce 1394 ale vstoupil do Panské jednoty a postavil se proti Václavovi IV. Král se po krátkém zajetí k moci vrátil a Ondřeje z Dubé zbavil funkce nejvyššího sudního. Později ho ale ustanovil popravcem-soudcem v Kouřimském kraji a oba se opět smířili. Ondřej král věnoval své dílo Práva zemská česká, na němž pracoval od roku 1393 až do smrti. Po vzoru Karla IV. se v něm snažil nastínit stavovskou koncepci, podle níž se má král podílet na moci spolu se šlechtou a přísluši má úloha nejvyššího rozhodčího v zemi. Ondřej z Dubé zemřel v roce 1412 nebo 1413. Jeho podoba neznáma.

Čerčany a okolí

Obec Čerčany

Čerčany jsou atraktivní a vyhledávanou turistickou oblastí. Obec se nachází v mírně svažitém terénu a jejím nejvyšším bodem je zálesníček Čerčanský chlum ležící 530 m n. m. První písemná zmínka o Čerčanech pochází z roku 1356, kdy je koupil Ondřej z Dubé, pán na Zienicích a největší zemský sudí u dvora krále Václava IV. Mezi další majitele obce patřili mimo jiné Trčkové z Lipy, Valdštejnové, hrabata z Vrtby, Lobkovičové a od roku 1887 arcibiskup František Ferdinand d'Este.

Významným mezníkem v historii obce byla výstavba železnice Františka Josefa I. z Prahy do Českých Budějovic v 70. letech 19. století. Přispěla k rozvoji obce, Čerčany se díky ní staly oblíbeným rekreačním letoviskem a v jejích sousedství začaly vznikat trampské osady, z nichž řada existuje dodnes.

Okolím Čerčan prochází Posázavská cyklostezka, která nabízí dobré spojení s dalšími turistickými cíli, například Zbořeným Kostelcem, Českým Šternberkem či Sázkou. Další cyklostezky vedou z Čerčan na Konopště nebo do Jančova.

tel.: 317 776 311, <http://www.cercany.cz>

Zřezaná hradu Zienice

Hrad nad soutokem řeky Sázkou a Mnichovického potoka byl založen v první polovině 14. století. Byl zničen v bojích krále Jiřího se zelenohorskou jednotou. Zbyla z něj pouze zřezaná hradu, která se podle zbytků paláce nazývá Hlávka.

Naučná stezka Vodnické vycházky

Nachází se na území mikroregionu Malé Posázaví a Ladův kraj, je dlouhá 10,5 kilometru a má 13 zastavení. Lze ji rozdělit na tři samostatné části, první vede z Ondřejova do obce Kalíš, druhá prochází vesnicí Lenseď a třetí vede ze Senohraby k řece Sázkě.

Kostel sv. Klimenta v Hradišti

Kostel je dominantou širokého okolí. Byl vybudován na počátku 14. století v místě bývalého slovanského hradistiště. V opraveném interiéru je barokní socha sv. Klimenta a apsidovitý presbytář. Okolo kostela je hřbitov z barokní branou.

Tvrz Mraz

Tvrzpatrová tvrz byla založena ve 14. století a patřila k nejzachovalějším zemanským tvrzím s plochým opěvněním ve střední Evropě. Její součástí je středověký sklep vysekávaný do žulového masivu, renesanční statek, zbytky tvrzistvé z 13. století, zřezaná barokního zámku, mlyn z roku 1540 a budova bývalého hamru.

Poříčí nad Sázkou

Obec na levém břehu řeky Sázkou vznikla sloučením tří středověkých osad. Nachází se zde románský kostel sv. Petra a Pavla z přelomu 11. a 12. století a kostel sv. Havla z počátku 13. století. Dělíny obce jsou nerozlučné spjaté s obdobím husitských válek. Zdejší vítěznou bitvu Jana Žižky z 20. května 1420 s vojsky pánu ze Šternberka. Dubě a dalších českých pánů, stojících na straně císaře Zikmunda, připomíná žulový památník z roku 1924.

Zámek Vysoká Lhota

Osada Vysoká Lhota, která je součástí Čerčan, byla osídlena pravděpodobně za Kelty. Významnou chráněnou památkou je zámek „Zámeček“ zmiňovaný už v roce 1358. V roce 1750 ho koupil tehdejší majitel Konopště – hrabě Vrbta, který uselost upravil a přestavěl. Později se z něj stal sklad. V současné době areál vlastní firma EOU Hanuš, která se zabývá vývojem koní pro film, včetně příprav kaskadérů. Návštěvníkům zámku nabízí prohlídku muzea kočárů, povozů, sedel a postrojů nebo skleníků z 11. století s dobovou mučnicou.

muzea kočárů, povozů, sedel a postrojů nebo skleníků z 11. století s dobovou mučnicou.

Zřezaná hradu Stará Dubá

Rozvaliny hradu Stará Dubá jsou nemovitou kulturní památkou. Součástí zaniklého středověkého sídlištního komplexu byl hrad, předhradí, podhradí městečko Odřanec, obléhací tábor a palébové postavení. Areál zpustití paměti v 15. století po válce jednoty zelenohorské s králem Jiřím z Poděbrad.

Vodárenská věž v Čerčanech

Stará vodárenská věž „U Sekolí“ ležící u Čerčanské železniční stanice řadu let chátrala. Nyní je ve vlastnictví Občanského sdružení Posázavský pacifik, které ji zachránilo od demolice a opravilo.

SÍŤ TURISTICKÝCH UBYTOVEN

Možnosti ubytování, stravování

Tábořiště Paluba, Turistická ubytovna Bísport, Čerčany, tel.: 601 387 731, <http://www.sazavskyostrov.cz>

Penzion a restaurace U Čerta, Čtyřkoly, tel.: 777 258 887, <http://www.ucerta.eu>

Restaurace Pytelka, Vysoká Lhota, tel.: 317 705 914, <http://www.pytelka.cz>

Čerčanská beseda, Čerčany, tel.: 317 771 727, <http://cercanskabeseda.cz>

Café restaurant Alexandra, Čerčany, tel.: 737 837 073, <http://www.alexandraacerany.cz>

Penzion TEFÍ, Čerčany, tel.: 739 068 602

Zajímavosti kolem řeky Sázkou

POSÁZAVSKÝ PACIFIK
Jedná se o železniční trasu z Vraného nad Vltavou přes železniční uzel v Čerčanech do Světlé nad Sázavou, která patří k nejzajímavějším úsekům českých železnic. Byla zprovozněna již na přelomu 19. a 20. století. Na trase bylo prořezáno 14 tunelů a údolí musela být proklopena mnoha kamennými a ocelovými mosty. Ten nejzajímavější, Zampach, se vzpíná na 7 obloucích přes údolí Kocour u Jílového. V roce 1899 byl díky svým 41,5 metru výšky nejvyšším železničním kamenným mostem v Čechách. Jízda proslulým Posázavským Pacifikem trvá několik hodin a během ní můžete obdivovat původní stavitelské dílo, které vzniklo v neuvěřitelné kopcovitém a skalnatém terénu v celé délce Posázaví.

ČISTÁ ŘEKA SÁZKA

Projekt založený na práci dobrovolníků, kteří každoročně na jaře čistí koryto řeky Sázkou z Havlíčkova Brodu až do Pikovic. Je nekomerční aktivitou, která je financována z dotací obcí, příspěvků sponzorů a dalších dárců.

Přidáte se k nám? Uvítáme jakoukoli formu pomoci!

Zapojit se můžete jako • dobrovolník při úklidu na řece nebo ze břehu • poskytnutím materiální pomoci • finančním příspěvkem

Podrobnosti jsou na <http://www.posazavi.com>

ŘEKA SÁZKA

Řeka Sázkou pramení ve Žďárských vrších, mezi Kamenným vrchem a Síněm vrchem, v nadmořské výšce 730 metrů. Ze zdejších moklin vyvěrá Stružný potok vlévající se do rybníka Velké Dařko, odkud vytéká pod jménem Sázkou. Sázkou je velmi oblíbená mezi vodáky, kteří hojně využívají její část kolem Strvořidel nebo přepjatý úsek v dolní části mezi Křanicemi a Pikovicemi. Na okraji Českého Šternberka, pod klášterem ve městě Sázkou a v obci Křanice pod Týncem nad Sázkou (Kácov) jsou vysoké, životu nebezpečné jezy s dlouhým vyvážštěm. Aktuální informace o vodním stavu na <http://www.bisport.cz>.

Jez Čerčany se nachází na říčním kilometru 33,50. Je zpevněn larsenovými stěnami a v podjezí má po celé délce kamenný zához, takže jeho sjíždění přes korunu je vyloveno. Sjížděte a přetahovat loď se může přes upravenou vorovou propust. Přenášení možné vpravo.

Jez Městečko leží na říčním kilometru 29,25. Sjíždění jezu přes korunu není kvůli kamennému záhozu v podježí možné, takže se loď přenášejí vlevo nebo za nižšího stavu vody se přetahnou přes hrzení propustě nebo po tělese jezu.

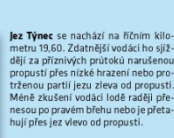
Jez Nespeky se nachází na říčním kilometru 27,70. Zkušební vodáci ho mohou sjíždět za příznivého průtoku pobíží levěbíl břehu projížděm v kamenném záhozu v podježí. Jinak je možné ho překonat přenesením loď po levém břehu, přetáháním kolem levoběžní opěrné zdi nebo přes výšší hrzení propustí.

Jez Brodce leží na říčním kilometru 21,00. Za nižšího stavu vody lze loď přetahovat po levé části jezu pobíží propustí, popřípadě širokou propustí přes vysoké hrzení nebo po pravé části jezu u pravého pilíře propustí. Přenášení možné vpravo.

Jez Týnec se nachází na říčním kilometru 19,60. Zdatnější vodáci ho sjíždějí za příznivých průtoků narušenou propustí přes nízké hrzení nebo prořezanou partii jezu zleva od propustí. Méně zkušební vodáci loď raději přenesou po pravém břehu nebo je přetahují přes jezu vlevo od propustí.

POSÁZAVSKÁ CYKLOTRASA

Podél řeky Sázkou, od jejích pramenů z Lisku u Žďáru nad Sázkou k soutoku s Vltavou v Davli, vede cyklotrasa č. 19 o celkové délce 245 km. Je středně náročná, vhodná i pro rodiny s dětmi. V některých částech prochází kopcovitou krajinou, jinde velmi pohodlnými cestami bezprostředně kolem řeky. Využívá zejména silnice III. třídy i cesty s řídkou automobilovou dopravou.

Stará k 1. 9. 2013. Uvedené texty mají pouze informativní charakter. Vodáci sport je potencionálně nebezpečný a vždy je nutné posoudit přetahování jezu dle aktuálního stavu.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Projekt „Řeky se mění“ vznikl ve spolupráci čtyř místních akčních skupin – Posázaví o.p.s., Královská stezka o.p.s., Lipa pro venkov o.s., Rakovnícko o.p.s.

Partneři projektu:

Řeka Sázava

Řeka Sázava pramení zhruba 11 km od Šindelného vrchu a spolu s dalšími menšími potoky naplňuje rybník Velké Dářko. Od výtoku z Velkého Dářka je již řeka nazývána Sázavou. Vodáci a trampové ji často nazývají Zlatá řeka, neboť barva vody má blízko ke zlatu, což způsobuje jílovitá půda. Celková délka řeky Sázavy je 225 km, ze kterých je 208,3 km sjízdných na sportovní lodi. Sázava se vlévá do Vltavy u Davle. Řeka Sázava protéká geomorfologickými celky Křemelovská vrchovina a Homosázevská pahorkatina. Posázaví má bohatou faunu, jejímiž typickými zástupci jsou vydra říční, mlok skvrnitý, kapr obecní či bolen dravý. Říční zde zastupuje především olše lepkavá, vrbu skvrnitou, kožik dvoudomý, devítil bílý či prvosienka vyší. Mezi nejdůležitější přítoky řeky Sázavy patří Šlapanka (zleva), Sázavka (zprava), Želivka (zleva) a Blanice (zleva).

Mezi nejdůležitější přítoky řeky Sázavy patří Šlapanka (zleva), Sázavka (zprava), Želivka (zleva) a Blanice (zleva).

Důležité říční kilometry

– Žďár nad Sázavou – 207,45 km, Havlíčkův Brod – 166,9 km, Světlá nad Sázavou – 144,1 km, Stvořidla – 139 km, Ledeč nad Sázavou – 125,6 km, Chřenovice – 119,7 km, Zruč nad Sázavou – 105,2 km, Český Stěmberk – 75,45 km.

Ochrana přírody

Sázava protéká mezi městy Světlá nad Sázavou a Ledeč nad Sázavou přírodní rezervací Stvořidla, pro kterou jsou typické balvany rozestlé v říčním korytě. Dále po toku je Posázaví zařazené do soustavy NATURA 2000, a to v úseku od Ledeče nad Sázavou po Zruč nad Sázavou. Řeka Sázava se zde hluboce zářezává do údolí.

Výlety v okolí Chřenovic

Budčice – Významnou památkou obce Budčice je na okraji vsi bývalý vodní mlýn na řece Sázavě. Mlýn byl postaven v roce 1893 na místě železářské huť a starého hamru. Do současnosti má dochované a funkční provedení vybavené včetně mlýnského kola, díky čemuž je celý objekt chráněn jako technická památka. Od roku 1998 bylo v mlýnu zřízeno mlýnské muzeum. Dnes jsou prohlídky interiéru mlýna možné pouze po předchozí telefonické domluvě pro větší skupiny návštěvníků (tel.: 725 736 541).

Vlastějovice – Vlastějovická tvrz je doložena z let 1540-1550, je však možné, že byla v obci již druhou tvrzí, o starší se však přímé doklady nedochovaly. Roku 1538 koupil tvrz Jindřich Fierš z Nalodína. Ten dosáhl povýšení obce na městečko. Po roce 1689 byla renesanční tvrz přestavěna na barokní zámek. V 19. století zámek zpustl a koncem 19. století z něj zbyla jen zřícenina. Fragmenty zdí zámku lze najít v nevýrazné bezslobové příměstní obytné budově na návsi, ze které vystupuje jako jediná zachovalá část zámku barokní kaple sv. Máří Magdalény.

Vodní nádrž Želivka (Svitov) – Vodní nádrž slouží jako zdroj pitné vody pro středoevropskou oblast včetně Prahy. Jedná se o největší vodárenskou nádrž v České republice a ve střední Evropě. Výstavba začala v roce 1965 a byla dokončena roku 1975. Přehrada je vybudována nad soutokem Želivky se Sázavou. Přímá zemní hráz dosahuje výšky 58 metrů, délka koruny hráze činí 860 m. Před nádrží Svitov byla vybudována soustava menších vodních nádrží (Tmávka, Němčice, Sedlice), jejichž účelem je zachytit splavněný přetok vodárenské nádrží. Vodní nádrží byla zatopena například vesnice Štárov, staré Dolní Kralovice či městečko Zahradka.

Půjčovny lodí

Loděnice v Kempu Horka – výjezda umístěna v kempu nad jezem, e-mail: info@pujcovna-lodi.cz, tel.: 604 904 737, denně 9:00 - 12:00

Zruč nad Sázavou - kemp Rákosí – levý břeh, 900 m od vlakového nádraží, e-mail: info@bisport.cz, tel.: 777 335 618, po telefonické domluvě

Možnosti táboření

ř. km 118,5 – Vodácký a sportovní kemp U korbalistů
Další možnosti: tábořiště, restaurace, tenis, volejbal
Služby: pitná voda, WC, teplá voda, WC, sprcha
Umístění (popis): Chřenovice 48, tel.: 603 435 819

ř. km 117,8 – Rekreační středisko Kováci Hamr
Další možnosti: stany, chatky, budova, společenská místnost, hřiště, ohniště, restaurace
Služby: pitná voda, WC, teplá voda, sprcha
Umístění (popis): Koumice 24, 285 22, tel.: 605 205 140

ř. km 116 – Vodácké tábořiště Mexicana – Budčice
Další možnosti: penzion, stan, kiosky s občerstvením, ohniště
Služby: pitná voda, teplá voda, WC, sprcha
Umístění: těsně před areálem bývalého mlýna, před jezem v Budčicích, Budčice 9, 285 22, tel.: 777 012 455
ř. km 115,2 – Rekreační zařízení a vodácké tábořiště Radost
Další možnosti: chatky, stany, restaurace, hřiště na volejbal, fotbal, zapůjčení sportovních potřeb, společenská místnost
Služby: pitná voda, teplá voda, WC, sprcha
Umístění (popis): Vlastějovice, tel.: 777 367 247, e-mail: f.madam@seznam.cz

Posázavský pacifik

Posázavský pacifik je jednou z nejkrásnějších a nejpůsobivějších železničních tratí na našem území. Tratě je dlouhá 157 km a převážně se vine údolím řeky Sázavy (z Prahy přes Davli a Čerčany do Světlé nad Sázavou). Pacifik projíždí řadou tunelů (bylo prolomeno 14 tunelů), zvláště v dolním úseku. Stavba železnice probíhala během let 1897 a 1903 a pracovali na ní především italské dělníky. Největší slávu tratě zažila během meziválečného období ve 20. a 30. letech 20. století, tedy v době rozvoje skautingu a trampského hnutí. Nyní běžné linky provozují České dráhy, ale jsou organizovány i jízdy historickými motorovými a parními vlaky.

Jeze dále po řece

Milíme vpravo železniční zastávku Chřenovice, na její úrovni překonáváme kratičkou peřej. Dále podplouváme pěti lávkami.

Po chvíli již slyšíme hučet jezu u obce Budčice – vysoký, téměř kolmý jez (ř. km 115,9) můžeme překonat jízdu úzkou sportovní proplutí u levého břehu, ale jen tehdy, je-li v propustí odstraněna nebo snížena zábrana. Stejnou cestou můžeme loď spustit, nebo přenést po levém břehu. Živoťu nebezpečné je jakékoliv přiblížení ke koruně jezu!

V dalším úseku proudí řeka rychleji a plavbu ožkují krátké peřejky. Za táhlým mírným levým zákrutem se vlevo začíná objevovat domy obce Vlastějovice. Pod Vlastějovicemi vytváří Sázava mohutný oblouk, kde je řeka klidná. Poté je již slyšet hučení, které napovídá, že se blíží jez.

Jez Březina (u rekreačního zařízení, ř. km 111,9) je ve svém středu vybaven sportovní proplutí, která je ale trvale zavěsena vysokou zábranou, která znemožňuje přímou jízdu. Za vyššího stavu vody můžeme jez sjíždět jen po šikmé hrázi, cca 3 metry od pravého pilíře propustí, jinak je možné loď přetáhnout přes hradlo nebo u obou pilířů po spádové desce. Pokud chceme loď přenést, můžeme vlevo.

stojan na cedule oboustranný o rozměru 1 x 0,6 m,	3 120 Kč bez DPH
lavice s opěrkou, cca 110 cm (sedák 45 cm), materiál akát	2 600 Kč bez DPH
rozcestník + směrovky	1 500 Kč bez DPH

Panely, tisk + grafika	3 000 Kč bez DPH

JEZ (WEIR) SVĚTLÁ NAD SÁZAVOU

říční (river) km 144,30

DALŠÍ JEZ (FURTHER WEIR) SMRČNÁ

říční (river) km 139,40

U Doole, v těsném sousedství soutoku Sázavy s Vltavou, leží ostrov svatého Kiliána. Na něm se, ukrytý ve stínu ozrostlých stromů, nacházejí zbytky benediktinského kláštera. Založil ho patrně roku 999 kníže Boleslav II.

Klášter byl postaven u románské baziliky sv. Jana Křtitele. Několikrát byl vyplněn. Osudným se mu stal v roce 1420 útok husitů, po němž už nebyl nikdy obnoven.

Na ostrohu nad soutokem řek stála na počátku 13. století opevněná osada, která patřila ke klášteru. Zanikla po roce 1278.

Soutok Vltavy a Sázavy, Ostrov sv. Kiliána

2

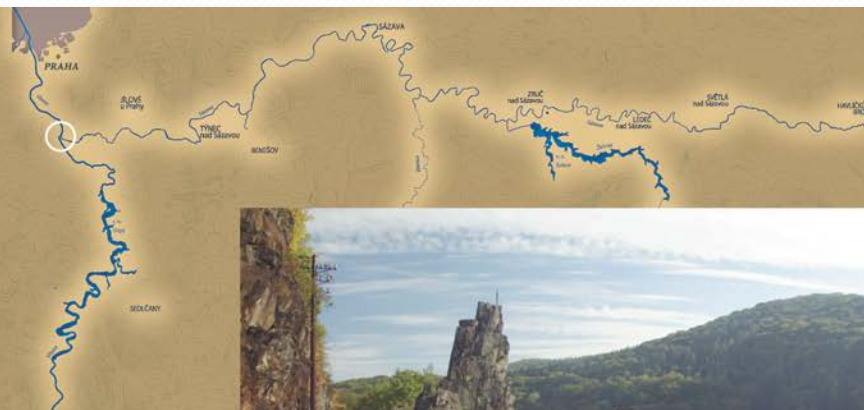
GPS 49°24'50.745"N, 14°40'37.852"E

Řeka Sázava při své pouti krajinou vytváří malebná údolí. Nad nimi se místy tyčí zajímavé skalní útvary. Jedním z nich je i Pikovický komín, zvaný též Pikovická jehla.

Na levém břehu Sázavy stála už před staobou železniční trati. Od ní se štihlá kamenná oěz pne do výšky 20 metrů, od řeky je vysoká přes 40 metrů. Na jejím vrcholku stojí dřevěný kříž. Pohled z ní si mohou vychutnat pouze horolezci.

Údolí a komín

6

GPS 49°24'50.745"N, 14°40'37.852"E

Ještě nás čeká

- Křest knihy 24. 4. 2014 v Sázavě od 14 hodin
- Trhací mapa
- Zabezpečení jezu v Sázavě a v Roztokách

Novinky roku 2014

- **Cyklisté vítání**
  - certifikace (ubytování, stravování, kempy, turistické cíle)
- **Informační centrum Pikovice u mostu**
- **Podpora projektu v rámci odemykání řeky**
- **Centrum sklářského umění Huť František**

Co nás letos čeká

„Sázava nám za to stojí – bude čistá jako loni?“

11. – 13. dubna 2014

Již podeváté za pomoci dobrovolníků spustí společnost Posázaví o.p.s. projekt „Čistá řeka Sázava“. Jedná se o generální úklid řeky Sázavy a jejího okolí od Kácova až do Pikovic. Dobrovolníci z lodí i ze břehu sbírají do pytlů vše, co do řeky a její blízkosti nepatří, a na nákladních autech odpad odvázejí na skládky.

Přidáte se k nám? Uvítáme jakoukoli formu pomoci!

Zapojit se můžete:

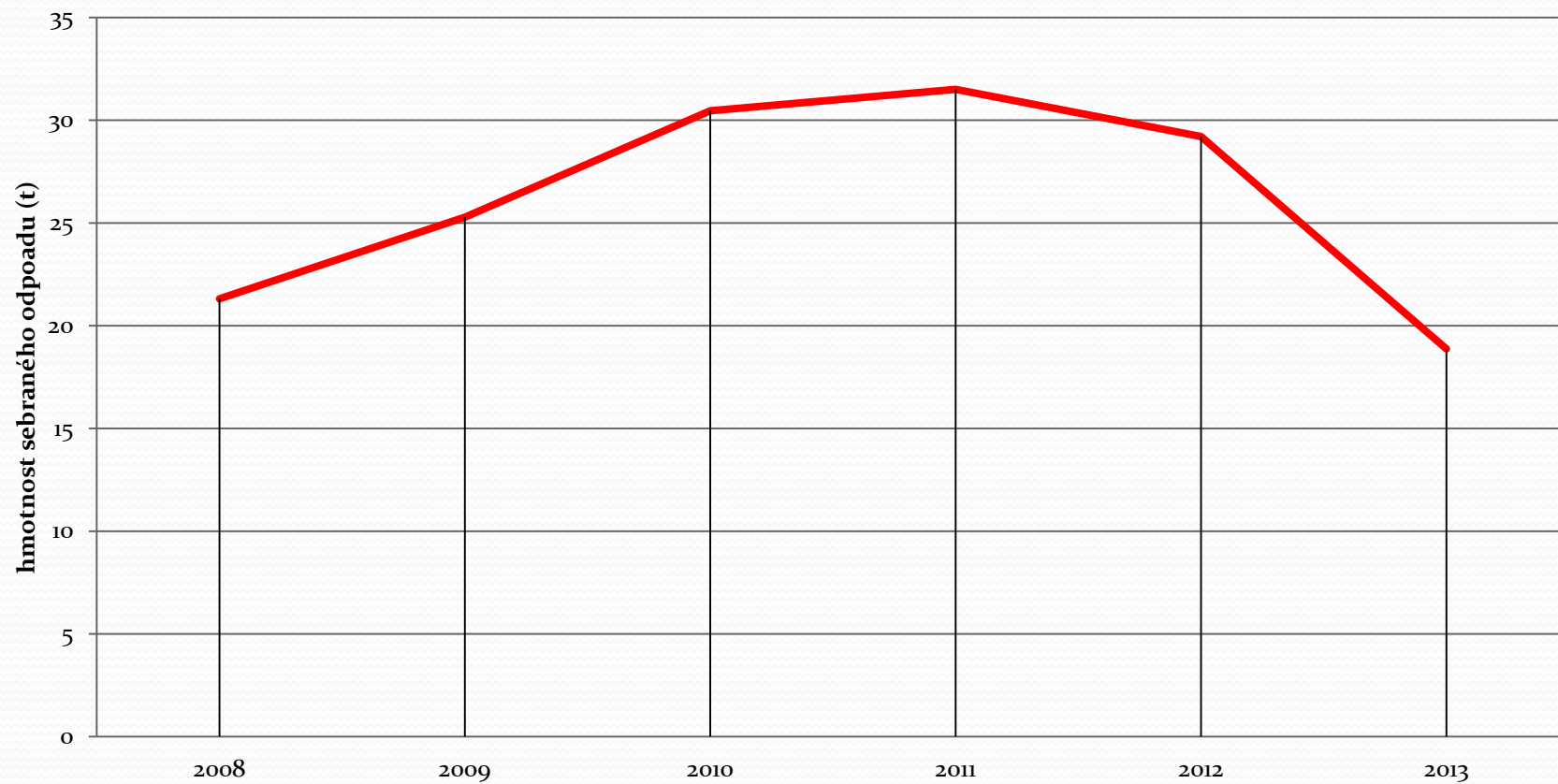
- ☞ jako dobrovolník při úklidu
- ☞ poskytnutím materiální pomoci
- ☞ finančním příspěvkem

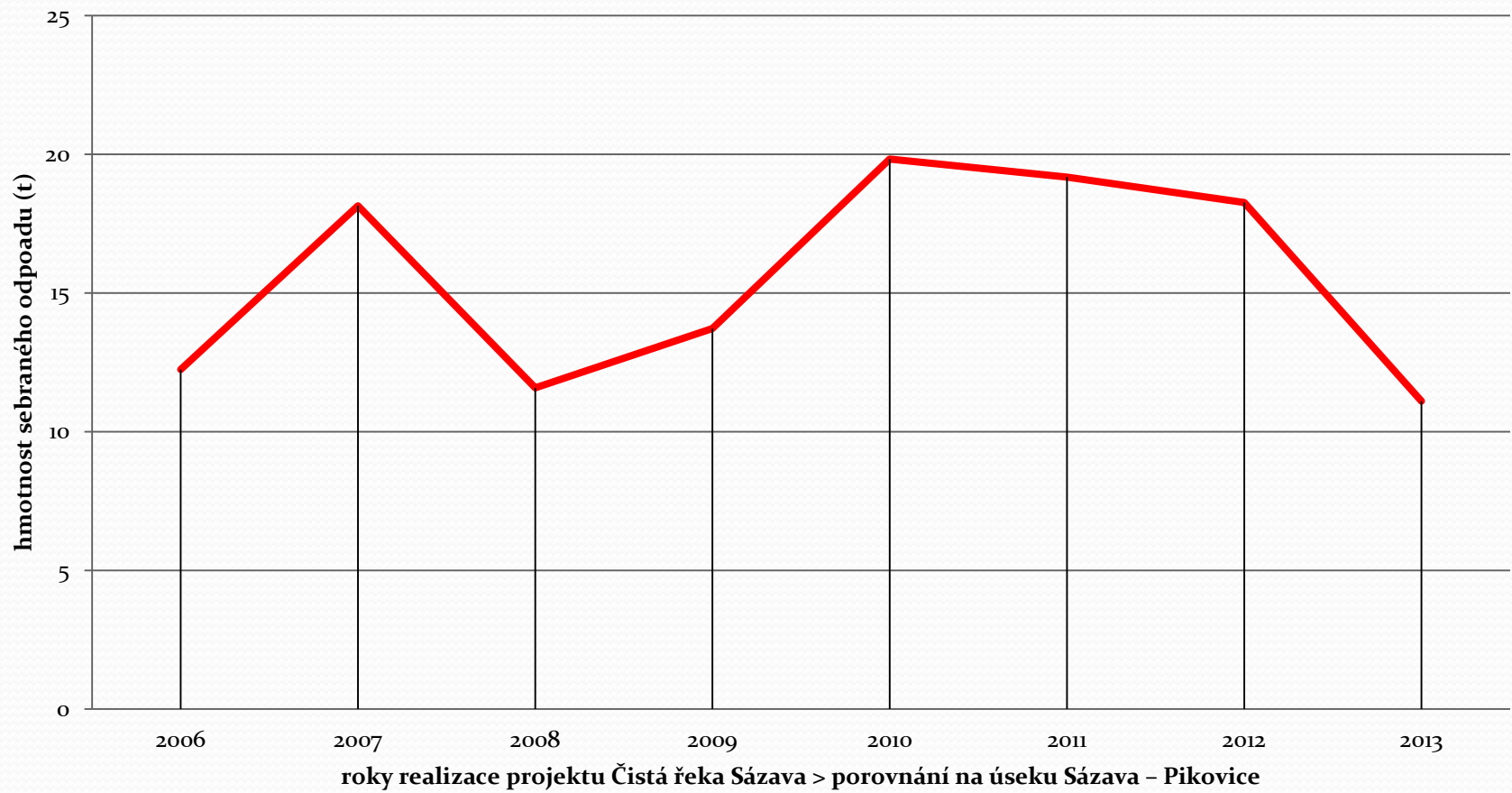
Číslo sbírkového účtu: 1249-326666339/0800

Přihlášky a info: Bohuslava Zemanová, 723 881 081

zemanova@posazavi.com, www.posazavi.com

roky realizace projektu Čistá řeka Sázava > porovnání na úseku Kácov – Píkovice

Letos k řešení

- **Doplnění mobiliáře**
- **Mlýn Brejlov**
  - nebezpečný jez (M. Němec)
- **Řešení situace s kotvením vodáků u Lesního jezu**
- **Jez Nespeky**
  - možnost spolupráce

Děkujeme za Vaši pozornost

POŠÁZAVÍ

MAS Lípa pro venkov

Rakovnícko o.p.s.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí